

Udkast til vejledning til bekendtgørelse om risikomærkning af investeringsprodukter

Indledning

Bekendtgørelsen er udstedt med hjemmel i § 43, stk. 3, og § 373, stk. 4, i lov om finansiel virksomhed, jf. lovbekendtgørelse nr. 467 af 29. april 2010, som ændret ved lov nr. 579 af 1. juni 2010, der bemyndiger økonomi- og erhvervsministeren til at fastsætte nærmere regler om pris- og risikooplysning for finansielle ydelser.

Risikomærkningen skal bidrage til, at detailkunder (jf. § 4, stk. 1, nr. 3. i bekendtgørelsen om investorbekendtgørelse ved værdipapirhandel) kan danne sig et overblik over, hvorvidt de kan risikere at tabe dele af investeringen, hele investeringen eller mere end investeringen, inden detailkunderne indgår en konkret aftale om at foretage en investering.

Mærkningsordningen tager udgangspunkt i farverne i et trafiklys, som både afspejler risikoen for tab ved investeringen samt hvor let eller svært det er at gennemskue den pågældende investering og de mulige konsekvenser heraf. Således kan de typer af investeringsprodukter, der indgår i den grønne kategori, betragtes som relativt enkle produkter, som detailkunderne kan investere i, uden at detailkunderne skal bruge lang tid på at sætte sig ind i det pågældende produkt og risikoen for tab. Kategorien omfatter obligationer, hvor risikoen for at tabe hovedstolen ved obligationens udløb må betragtes som meget lille. Der kan dog forekomme kursudsving i obligationens løbetid.

Investeringer i den gule kategori kræver, at detailkunderne tænker sig mere om, da der her er en større risiko for tab forbundet med at investere i de pågældende produkter, end det er tilfældet i den grønne kategori. Men i lighed med den grønne kategori er der her tale om relativt enkle produkter.

Endelig gælder det for produkter i den røde kategori, at produkterne enten er svære at gennemskue, eller at produkterne er forbundet med en risiko for betydeligt større tab, end det er tilfældet i den grønne og den gule kategori, eftersom tabet kan overstige det investerede beløb. Den røde farve understreger dermed, at detailkunderne bør stoppe op og tænke sig om, inden de investerer i et produkt i den røde kategori.

Bekendtgørelsen pålægger finansielle virksomheder, der formidler køb og salg af typer af investeringsprodukter til detailkunder, at stille information til rådighed for kunden om, hvilken kategori et investeringsprodukt befinder sig i. Dette gælder både i forbindelse med kundens køb og salg af investeringsprodukter.

Risikomærkningen tager udgangspunkt i muligheden for at tabe investeringens indskud og ikke sandsynligheden for, at dette indtræffer. Kategoriseringen tager endvidere højde for produkternes gennemskuelighed eller mangel på samme, idet der kan være produkter, som er sammensat af flere underliggende aktiver, hvor det kan være vanskeligt for en detailkunde at gennemskue den reelle risiko ved de enkelte elementer i den pågældende type af investeringsprodukt. Muligheden for at opnå et positivt afkast ved den pågældende investering tages ikke med i betragtning ved kategoriseringen. Ligeledes ses der også bort fra tidshorizonten for den pågældende investering.

Risikomærkningen erstatter ikke den almindelige rådgivning, som skal gives i forbindelse med køb og salg af investeringsprodukter, jf. bekendtgørelse om investorbeskyttelse ved værdipapirhandel, men skal i stedet ses som et supplement til den almindelige rådgivning.

Bekendtgørelsen har følgende opbygning:

§§ 1-2 angiver anvendelsesområdet for bekendtgørelsen samt definitionen af et investeringsprodukt.

§§ 3-4 fastsætter regler for mærkning af typer af investeringsprodukter til detailkunder, herunder bestemmelser for hvilke mærkningskategorier der skal anvendes til mærkning af typer af investeringsprodukter.

§§ 5-6 indeholder regler om tilsyn, straf og ikrafttræden.

Bilag 1 indeholder et skema over typer af investeringsprodukter og fordelingen af disse typer af produkter i de tre mærkningskategorier grøn, gul og rød.

Anvendelsesområde og definitioner

§ 1

Bekendtgørelsen finder anvendelse for danske finansielle virksomheder og investeringsrådgivere samt for udenlandske finansielle virksomheder og investeringsrådgivere, herunder de virksomheder og investeringsrådgivere, der handler med investeringsprodukter i Danmark gennem en filial.

Bekendtgørelsen finder dermed ikke anvendelse på grænseoverskridende tjenesteydelser ydet af finansielle virksomheder eller investeringsrådgivere, der har tilladelse i et andet EU-land eller et land, som Den Europæiske Union har indgået aftale med på det finansielle område.

§ 2

Definitionen af typer af investeringsprodukter i § 2 omfatter alle værdipapirer, der er nævnt i bilag 5 i lov om finansiell virksomhed. Derudover omfatter definitionen også indskud i pengeinstitutter, hvor afkastet afhænger af udviklingen i et eller flere aktiver. Det gælder eksempelvis strukturerede indlån, hvor afkastet helt eller delvist følger udviklingen i et eller flere finansielle instrumenter eller finansielle indeks. Endelig omfatter definitionen også sparekassernes garantbeviser og andelskassernes andelsbeviser.

Bekendtgørelsen omfatter ikke aftaler om diskretionær porteføljepleje, puljepensionsordninger og værdipapirhandel, som sker i tilknytning til lån med pant i fast ejendom.

Mærkning

§ 3

Bekendtgørelsen pålægger finansielle virksomheder at mærke alle typer af investeringsprodukter, der sælges til detailkunder jf. bekendtgørelse om investorbeskyttelse ved værdipapirhandel § 4, der definerer, hvad der forstås ved en detailkunde. Mærkningen skal foretages for at sikre, at detailkunderne uden besvær kan danne sig et overblik over, hvorvidt de kan tabe hele investeringen, dele af investeringen eller mere end det investerede beløb.

Kategoriseringen skal foretages på produktniveau, da detailkunder har behov for at kende risikoen ved hver enkelt produkt og ikke kun som en ”samlet pakke”, for at kunne foretage en kvalificeret vurdering af, hvilke produkter detailkunden ønsker at placere sine midler i. Der er således ikke anlagt en porteføljetragtning i kategoriseringen, og kategoriseringen skal ikke foretages på porteføljeniveau, men i stedet på de enkelte produkter, der udgør porteføljen. Der kan med andre ord ikke ses nogen form for sammenhæng mellem den investeringsprofil, som efter den finansielle virksomheds vurdering er forbundet med en bestemt portefølje, og den risikomærkning, som er knyttet til de typer af investeringsprodukter, som indgår i porteføljen.

§ 3, stk. 2 omhandler den situation, hvor en detailkunde ydes investeringsrådgivning. Her skal oplysningerne om et produkts risikomærkning gives til den enkelte detailkunde forud for, at kunden indgår en aftale om køb af et investeringsprodukt, eller kunden bliver rådgivet om produktet.

Oplysningerne om risikomærkningen skal efter § 3, stk. 2 gives til kunden på et varigt medium. Det er op til den finansielle virksomhed selv at fastslå, hvordan risikomærkningen i praksis vil skulle gives til kunden. Det kan eksempelvis være et papir, som gives til kunden i forbindelse med rådgivningen eller en skrivebeskyttet hjemmeside, hvorfra kunden kan printe oplysningerne. Oplysningerne om risikomærkningen kan eksempelvis også gives på markedsføringsmateriale eller på faktaark.

Er der tale om en situation, hvor en detailkunde har indgået aftale om at modtage uanmodet rådgivning over telefonen, skal oplysningerne om risikomærkning gives til kunden forud for rådgivningssituationen. Oplysningerne om risikomærkning kan i den forbindelse eksempelvis gives til kunden i form af en oversigt over de tilgængelige typer af investeringsprodukter med informationer om, hvilke mærkningskategorier de enkelte typer af investeringsprodukter befinder sig i.

§ 3, stk. 3 omhandler den situation, hvor en detailkunde handler med investeringsprodukter via en elektronisk handelsplatform, herunder netbanker samt den situation, hvor en detailkunde selv tager initiativ til handlen, hvorefter det pågældende investeringsprodukt handles på kundens anmodning.

I sådanne tilfælde er den finansielle virksomhed ikke forpligtet til at give oplysninger om risikomærkningen til kunden, men den finansielle virksomhed skal stille information til rådighed for kunden om risikomærkningen.

Den finansielle virksomhed, som stiller den elektroniske handelsplatform til rådighed for kunden, er i denne situation forpligtet til at stille information til rådighed for kunden om risikomærkningen. Dette gælder samtlige typer af investeringsprodukter, som kunden kan handle på platformen.

Det er op til den finansielle virksomhed selv at afgøre, hvordan risikomærkningen i praksis vil skulle gives til kunden i forbindelse med handel på en elektronisk handelsplatform. Informationerne

skal dog være tilgængelige et synligt sted på den elektroniske handelsplatform. Eksempelvis kan informationerne gives til kunden i form af en oversigt over de tilgængelige typer af investeringsprodukter på handelsplatformen med informationer om, hvilke mærkningskategorier de enkelte typer af investeringsprodukter befinder sig i. Kunden vil selv være ansvarlig for at orientere sig i oversigten forud for et køb via en elektronisk handelsplatform.

Efter § 3, stk. 4 er en finansiel virksomhed ikke forpligtet til at give kunden oplysninger om risikomærkning, hvis der er tale om, at en finansiel virksomhed løbende udøver investeringsrådgivning for en kunde om det samme investeringsprodukt. Her tænkes på kunder, der jævnligt er i kontakt med deres investeringsrådgiver, og som jævnligt handler med investeringsprodukter. Den finansielle virksomhed skal dog stille information om risikomærkningen til rådighed for kunden. Hvis kunden modtager rådgivning om en type af investeringsprodukter, som vedkommende ikke jævnligt handler med eller modtager rådgivning om, vil kunden skulle oplyses om risikomærkningen af det pågældende produkt efter § 3, stk. 2.

§ 4

Risikomærkningen tager udgangspunkt i risikoen for at tabe investeringens indskud, og ikke sandsynligheden for, at dette indtræffer. Det er derfor vigtigt at være bevidst om, at produkterne i en kategori ikke nødvendigvis er 100 pct. homogene. Dette betyder, at der inden for den enkelte kategori godt kan være en højere sandsynlighed for at tabe indskuddet ved et produkt end ved et andet. Det er den grundlæggende risiko for at tabe investeringens indskud, som er kendetegnende for kategorien, selvom sandsynligheden for, at det sker, kan være forskellig.

Kategoriseringen opdeles i en grøn, gul og rød kategori. Se i øvrigt bilag 1 til bekendtgørelsen, der indeholder et skema over typer af investeringsprodukter og fordelingen af disse i de tre mærkningskategorier grøn, gul og rød. Oplysning om risikomærkning skal gives i overensstemmelse med fordelingen af typer af investeringsprodukter i bilag 1.

Kategoriseringen fokuserer på de finansielle produkters risici og ikke eventuelle afkast. Muligheden for at opnå et positivt afkast tages således ikke i betragtning ved kategoriseringen. Det er derfor vigtigt, at rådgivning i forbindelse med investering i finansielle produkter inkluderer det helt grundlæggende princip, at såfremt der er mulighed for positivt afkast, er der som regel også risiko for tab.

Kategoriseringen tager endvidere højde for produkternes gennemskuelighed eller mangel på samme, idet der kan være produkter, som er sammensat af flere underliggende aktiver, hvor det kan være vanskeligt for en detailkunde at gennemskue den reelle risiko ved de enkelte elementer i "samleproduktet". Dette ville eksempelvis kunne være en struktureret obligation.

§ 4, stk. 2 anfører, at mærkningen grøn gives til produkter, hvor risikoen for at tabe hele indskuddet i ens investering må betragtes som meget lille. Risikoen kan dog foreligge, og der kan forekomme kursudsving i investeringens løbetid. I den grønne kategori placeres eksempelvis danske stats- og realkreditobligationer samt statsobligationer udstedt af eurolande i euro og danske kroner.

§ 4, stk. 3 anfører, at mærkningen gul gives til produkter, hvor hele indskuddet i ens investering kan tabes. Her placeres eksempelvis statsobligationer udstedt i andre valutaer end danske kroner eller euro. Dette skyldes, at valutarisikoen på obligationer udstedt i andre valutaer end euro vil påføre investeringen en risiko, der tilsiger, at produktet som minimum skal i gul kategori.

§ 4, stk. 4 anfører, at mærkningen rød gives til produkter, hvor der kan tabes mere end indskuddet samt produkter, hvor det kan være svært at gennemskue den reelle risiko, fordi de eksempelvis er sat sammen af flere produkter. Disse produkter vil skulle placeres i rød, selvom man ikke kan tabe hele indskuddet.

Desuden vil aktier, som ikke er optaget til handel på et reguleret marked, også skulle indgå i den røde kategori. Dette skyldes, at risikoen ved at handle på sådanne markeder vurderes højere end handel på regulerede markeder, idet der ikke er samme gennemsigtighed vedrørende pris og risiko. Endvidere skal regulerede markeder overholde visse regelsæt, som ikke regulerede markeder ikke er omfattet af.

§ 4, stk. 5 anfører, at en liste over de produkter, der skal mærkes med grøn, gul eller rød, findes i bilag 1 til bekendtgørelsen. Såfremt finansielle virksomheder formidler køb og salg af typer af investeringsprodukter, som ikke fremgår af bilag 1, skal Finanstilsynet kontaktes, således at Finanstilsynet kan opdatere bilaget.

Tilsyn og straffebestemmelser

§5

Finanstilsynet kan i henhold til § 5 give et påbud om, at den finansielle virksomhed berigtiger forhold, der strider mod reglerne om risikomærkning. Hvis et påbud ikke efterkommes kan dette efterfølgende straffes med bøde. Hvis informationerne om risikomærkning ikke gives til kunden forud for en handel med et investeringsprodukt i henhold til § 3, stk. 2 og 3, kan dette også straffes med bøde, jf. § 5 stk. 2.

Efter lov om finansiel virksomhed § 354 b skal Finanstilsynet orientere offentligheden om sager, som er blevet behandlet af Finanstilsynet, og som er af almen interesse eller af betydning for forståelsen af bestemmelsen om risikomærkning.

§6

Bekendtgørelsen træder i kraft den 1. marts 2011.